

Kære Cavling-komite

Vi vil hermed gerne indstille journalisterne fra Jyllands-Posten Nikolaj Rytgaard og Matias Seidelin for deres serie af artikler om Danmarks nedlukning under coronakrisen.

I foråret, da Danmark blev ramt af corona, gik regeringen i kriseberedskab. Frygtelige billeder med ligbiler fra Italien tikkede ind og skabte frygt for en pandemi med masser af døde og tryk på sundhedsvæsenet i et omfang, som ikke var set før. Situationen betød, at politikerne hurtigt bakkede op om regeringen og statsminister Mette Frederiksens nedlukning af Danmark.

På det tidspunkt var brikkerne spredt ud over det hele i et uoverskueligt kaos. Ingen kunne se det fulde billede. Det skete først, da Nikolaj Rytgaard og Matias Seidelin som de første satte brudstykkerne sammen til den afslørende afdækning af, hvad der egentlig skete i de vilde dage, da landet gik i *lockdown*.

Det er altid vigtigt at have journalister, der har modet til at kigge magthaverne efter i sømmene - særligt i de tilfælde, hvor indgrebene er så voldsomme som under coronakrisen. Her samlede magten sig i løbet af kort tid på ganske få hænder i statsadministrationen i en sådan grad, at selv folketingsmedlemmer - forelagt Jyllands-Postens afdækning - var overraskede over, hvad de egentlig havde stemt for.

På det historiske pressemøde om nedlukningen af Danmark udtalte statsminister Mette Frederiksen, at nedlukningen skete på "myndighedernes anbefaling". Imidlertid blotlagde papirsporet efter en nærmere granskning, at der *ikke* var givet sådan en anbefaling fra Søren Brostrøm, direktør i Sundhedsstyrelsen og regeringens centrale, sundhedsfaglige rådgiver. Tværtimod. På de indre linjer havde Brostrøm brugt de beføjelser, som loven gav ham, til at blokere for en omfattende nedlukning af landet.

Alligevel tonede statsministeren frem på direkte tv og fortalte danskerne, at det var "myndighedernes anbefaling, at vi lukker al unødvendig aktivitet ned".

Virkeligheden var, at Mette Frederiksen på det tidspunkt ikke havde magten til selv at gennemføre den *lockdown*, hun ønskede. I løbet af et døgn fik regeringen derfor hastet et vidtgående lovforslag igennem, som indeholdt de mest drastiske indgreb i danskernes frihed siden Besættelsen, og som kort fortalt fjernede magten fra Søren Brostrøm og gav den til regeringen selv. Den magtforskydning stod først helt klar for offentligheden, efter Jyllands-Posten havde samlet alle brikkerne.

Sundhedsordførere har fortalt, at de undervejs i lovbehandlingen troede, at Sundhedsstyrelsen bakkede op om regeringens indgribende hastelov, som endte med at blive vedtaget enstemmigt uden større debat. Men den faglige vurdering var altså den stik modsatte, viste det sig sidenhen.

Jyllands-Postens historier betød, at diskussionen om regeringens håndtering af den største krise i nyere tid tog en helt ny drejning. Nye afsløringer fulgte.

Den dag i dag trækker afdækningen spor ind i den politiske debat, hvor Folketinget er i gang med at genforhandle den vidtgående hastelov, og hvor offentligheden diskuterer, hvor grænserne skal gå for regeringens magt.

Med historierne fra Nikolaj Rytgaard og Matias Seidelin kan den vigtige debat nu finde sted på et ordentligt oplyst grundlag.

For den afdækning vil vi gerne indstille de to journalister til Cavling-prisen.

Med venlig hilsen

Michael Hjøllund, journalist JP

Marchen Neel Gjertsen, politisk redaktør JP